

Φυσική και Πολιτιστική Κληρονομιά – Ενότητα 2

ΜΟΟΣ

*ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΕΝΑΝ ΒΙΩΣΙΜΟ
ΤΡΟΠΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΒΑΣΙΣΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ*

Περίληψη

Εισαγωγή

Μάθημα 1 - “Πρασινίζοντας” την επιχειρηματική στρατηγική σας για να μειωθούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον	6
Παγκοσμίως	4
Στο Ευρωπαϊκό επίπεδο	4
Σε εθνικό επίπεδο	5
Μάθημα 2 - Σεβασμός προς την τοπική παραδοσιακή αρχιτεκτονική	6
Διατηρήστε την αρχιτεκτονική κληρονομία σας	6
Ζωντανέμα της πολιτιστικής κληρονομίας	7
Διαχείριση εξωτερικών χώρων	9
Μάθημα 3 - Υποστηρίζοντας τοπικά προϊόντα και υπηρεσίες	10
Πρωθήστε τις τοπικές φάρμες και τους παραγωγούς	10
Ενθαρρύνετε την τοπική “πρασινή κουζίνα”	11
Δώστε αξία σε τοπικά προϊόντα και χειροτεχνήματα	11
Μάθημα 4 - Εκπαιδεύστε τους υπαλλήλους σας και ευαισθητοποιήστε τους επισκέπτες σας!	12
Ενημερώστε τους επισκέπτες σας για αυτά τα θέματα	12
Παρέχετε στο προσωπικό σας την δυνατότητα επιμόρφωσης	13

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι επαγγελματίες του Τουρισμού θα πρέπει να είναι σθεναροί υποστηρικτές της μακροπρόθεσμης διατήρησης της φυσικής και πολιτιστικής παράδοσης, απλά για να διατηρήσουν οι ίδιοι αυτό που αποτελεί το “βασικό πρωτογενές υλικό” του προορισμού τους και της επιχείρησής τους! Θα πρέπει να αποφεύγουν κάθε βλάβη στην τοπική κληρονομιά και να συνεισφέρουν στην συντήρηση και την αναπαλαίωση.

Οι ταξιδιώτες θα ενθαρρυνθούν να γνωρίσουν περισσότερα για την κληρονομιά του τόπου που επισκέπτονται, να την κατανοήσουν καλύτερα και να την σέβονται.

Αυτή είναι η κατεύθυνση προς την οποία ο “βιώσιμος τουρισμός” κατευθύνεται. Μια προσέγγιση που σέβεται τα “φορτία” που μπορεί να δεχτεί ένα περιβάλλον, τους πολιτιστικούς θησαυρούς και μία δίκαιη και βιώσιμη οικονομία.

Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών (United Nation World Tourism Organisation -UNWTO) *“οι αρχές βιωσιμότητας αναφέρονται στις περιβαλλοντικές, οικονομικές, και κοινωνικο-πολιτισμικές πλευρές της τουριστικής ανάπτυξης, και μία πρόποσα ισορροπία πρέπει να επιτυγχάνεται ανάμεσα σε αυτές τις τρεις παραμέτρους ώστε να εγγυάται την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα”*.

Ο βιώσιμος τουρισμός θα πρέπει:

- Να κάνει βέλτιστη χρήση των περιβαλλοντικών πόρων οι οποίοι αποτελούν καθοριστικό στοιχείο για την τουριστική ανάπτυξη, να διατηρεί κρίσιμες οικολογικές διαδικασίες και να βοηθά την συντήρηση της φυσικής κληρονομιάς και της βιοποικιλότητας.
- Να σέβεται την κοινωνικο-πολιτισμική αυθεντικότητα των κοινοτήτων υποδοχής, να διατηρεί την υπάρχουσα και ζώσα πολιτιστική κληρονομιά, τις παραδοσιακές αξίες, και να συνεισφέρει στην διαπολιτισμική κατανόηση και ανεκτικότητα.
- Να διασφαλίζει βιώσιμες, μακροπρόθεσμες οικονομικές δραστηριότητες, παρέχοντας δίκαια κατανομημένα κοινωνικο-οικονομικά οφέλη σε όλους τους συντελεστές, περιλαμβάνοντας σταθερή εργασία, εισοδηματικές ευκαιρίες και κοινωνικές υπηρεσίες στις κοινότητες υποδοχής, συνεισφέροντας στην αντιμετώπιση της φτώχειας.

Η προώθηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς είναι ένα μείζον ζήτημα για τον βιώσιμο τουρισμό. Πολλά στοιχεία μπορούν να συνυπολογιστούν σε ατομικό και επιχειρηματικό επίπεδο για την ανάπτυξη της δικής σας βιώσιμης στρατηγικής.

1. Μάθημα- “Πρασινίζοντας” την επιχειρηματική στρατηγική σας για να μειωθούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον

Η μείωση των επιπτώσεων στην βιοποικιλότητα θα πρέπει να είναι υπόθεση όλων και ο τουριστικός τομέας δεν αποτελεί εξαίρεση. Το πρότζεκτ Echo-Tourism σας εισήγαγε στα κύρια περιβαλλοντικά θέματα που θα πρέπει να τύχουν καλύτερης διαχείρισης:

- Ελαχιστοποιήστε την κατανάλωση νερού (ανατρέξτε στην Ενότητα Ύδατα, Μάθημα 2)
- Βελτιώστε την μείωση και την διαχείριση των απορριμμάτων (ανατρέξτε στην Ενότητα Απορρίμματα, Μαθήματα 2 και 3)
- Ελαχιστοποιήστε την κατανάλωση ενέργειας (ανατρέξτε στην Ενότητα Ενέργεια)
- “Πράσινη” τροφοδοσία: φαγητών και ποτών (ανατρέξτε στην Ενότητα Διατροφή, Μάθημα 3), κατασκευαστικών υλικών, απορρυπαντικών πλυντηρίων, κλπ.
- Βεβαιωθείτε πως όλοι οι παράγοντες της αλυσίδας τροφοδοσίας (εστιατόρια, φιλοξενία, μεταφορές, τουριστικά γραφεία, κλπ.) είναι συμμορφωμένοι με τα κριτήρια περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

Η καλύτερη διαχείριση αυτών των θεμάτων προϋποθέτει να εκτελέσετε μία διαδικασία ακολουθώντας τα τρία παρακάτω κύρια βήματα:

1. Αξιολογήστε την παρούσα κατάστασή σας (δυναμική της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιοχή σας και στην εγκατάστασή σας. Επιπτώσεις στο περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά). Αυτό προϋποθέτει μία συνεχή εξέταση των πρακτικών σας ώστε να κάνετε καινούργιες επιλογές, να ακολουθείτε βέλτιστες πρακτικές που θα εγγυώνται λιγότερες επιπτώσεις και περισσότερη διατήρηση και βιωσιμότητα.
2. Υιοθετείστε και εφαρμόστε μία στρατηγική ή ένα σχέδιο για να βελτιώσετε την διαχείριση
 - Εμπλέξτε όλους τους υπαλλήλους
 - Δημιουργήστε μια περιβαλλοντική επιτροπή ή ορίστε έναν περιβαλλοντικό εμψυχωτή
 - Ακολουθήστε χρονοδιαγράμματα που παρέχονται από τουριστικούς οργανισμούς και ΜΚΟ ή αιτηθείτε το πιστοποιήση οικολογικής σήμανσης που θα αναγνωρίζει τις προσπάθειες και θα ισχυροποιεί την περιβαλλοντική προσέγγιση (δείτε τις σχετικές σημάνσεις παρακάτω)
3. Καταγράψτε, αξιολογήστε και ελέγξτε το σχέδιό σας

- Εφαρμόστε συστηματικά την καταγραφή και στοχεύστε σε μετρήσιμους δείκτες, καθώς όπως λέει το παλιό γνωμικό: “κανείς δεν μπορεί να διαχειριστεί κάτι που δεν μετριέται”. Τις περισσότερες φορές τα μεγέθη είναι απλά (νερό, ενέργεια, κλπ.) σε άλλες περιπτώσεις, σχετίζεται εξειδικευμένα με τα ποσοστά της φυσικής παρουσίας. Παρακαλούμε, αναζητήστε περισσότερες πληροφορίες (σχετικά με μετρήσεις και διαχείριση) και χρήσιμα εργαλεία στην πλατφόρμα του πρότζεκτ Echo-Tourism.
- Ρωτήστε τους επισκέπτες και το προσωπικό να απαντήσουν ένα ερωτηματολόγιο για να αξιολογήσετε το επίπεδο απόδοσης των πρακτικών σας, πριν, κατά, και μετά την εφαρμογή του περιβαλλοντικής στρατηγικής ή σχεδίου.
- Αναζητήστε υποστήριξη και συμβουλές από ειδικούς οι οποίοι θα κάνουν μία επιπρόσθετη αξιολόγηση για να εμπλουτίσετε και να πετύχετε στην νέα προσέγγιση.

Μερικές κατευθυντήριες γραμμές, κριτήρια και πρότυπα προς μία τέτοια βιώσιμη ανάπτυξη έχουν ήδη δοθεί στους επαγγελματίες του τουρισμού:

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ

Το **Παγκόσμιο Συμβούλιο Τουριστικής Βιωσιμότητας** ([Global Sustainable Tourism Council -GSTC](#)) διαχειρίζεται τα κριτήρια GSTC Criteria, παγκόσμια πρότυπα για την βιωσιμότητα στα ταξίδια και τον τουρισμό, καθώς και παρέχει διαπιστεύσεις παγκοσμίως για Οργανισμούς Πιστοποίησης βιώσιμου τουρισμού.

Ο τουρισμός εκπληρώνει την δυναμική του ως όχημα για κοινωνική, πολιτισμική και οικονομική βελτίωση ενώ αποφεύγει τις αρνητικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις από τις δραστηριότητές του.

ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη αναπτύξει αρκετά εργαλεία, όπως:

- Την Οικολογική σήμανση για υπηρεσίες τουριστικής φιλοξενίας και κατασκηνώσεων [“The Eco-label for tourist accommodation services and campsite services”](#)
- Τον ιστότοπο “Βέλτιστες Πρακτικές Περιβαλλοντικής Διαχείρισης” για επιχειρήσεις που παρέχουν διαμονή, εστίαση, ή διαχειρίζονται τουριστικούς προορισμούς ή παρέχουν ταξιδιωτικές κρατήσεις, διαμονή ή τουριστικές δραστηριότητες (πρακτορεία και ταξιδιωτικά γραφεία). Το έγγραφο [EMAS, βέλτιστες πρακτικές περιβαλλοντικής διαχείρισης](#) προσφέρει καθοδήγηση σε αυτή την διαδικασία.

Υπάρχουν ακόμα ορισμένες ιδιωτικές πρωτοβουλίες, όπως:

- **Green key**
Το Green Key (Πράσινο Κλειδί) είναι μία εθελοντική οικοσήμανση που έχει αποδοθεί σε περισσότερα από 3.200 ξενοδοχεία και άλλες επιχειρήσεις σε 65 χώρες. Δείτε: [Green Key](#)
- **Green Globe**
Η σήμανση Πράσινη Υφήλιος Διεθνές Πρότυπο για τον Βιώσιμο Τουρισμό (Green Globe International Standard for Sustainable Tourism) έχει αναπτυχθεί μέσα από δεκαετίες έρευνας και ανάπτυξης. Είναι το αρχικό πρότυπο πάνω στο οποίο βασίζονται όλες οι οικολογικές σημάνσεις. Δείτε: [Green Globe | Green Globe Certification - Certified Sustainability](#)

- **Η σήμανση TourCert**

Αυτή είναι μια σήμανση Συνεργατικής Κοινωνικής Ευθύνης που αποδίδεται σε τουριστικά γραφεία, πρακτορεία και επιχειρήσεις φιλοξενίας που επιθυμούν να μειώσουν τις επιπτώσεις των επαγγελματικών δραστηριοτήτων τους στην κοινωνία και το περιβάλλον. Όλες οι επιχειρήσεις εισάγουν ένα σύστημα διαχείρισης CSR και βελτιώνουν συνεχώς τις επιδόσεις τους στην βιωσιμότητα. Δείτε: www.tourcert.org

ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Για παράδειγμα:

- [Eco-Tourism Greece](#) παρέχει βιώσιμες επαγγελματικές πρακτικές σε επιχειρήσεις που σχετίζονται με τον τουρισμό, στην Ελλάδα, την Γαλλία, την Ιταλία και την Κροατία και ισχυροποιεί τις τοπικές κοινωνίες δημιουργώντας ένα δίκτυο μελών φιλικά προσκείμενων στο περιβάλλον.
- Το Επιχειρηματικό Σχέδιο Πράσινου Τουρισμού ([Green Tourism Business Scheme](#) -GTBS) είναι επίσημα αναγνωρισμένο από όλες τις εθνικές υπηρεσίες τουρισμού στην Ιρλανδία και την Μεγάλη Βρετανία. Το πιστοποιητικό παρέχεται σε αλυσίδες ξενοδοχείων, οργανισμούς διαχείρισης και φιλοξενίας, πράσινους προμηθευτές, τοπικούς συνεργάτες, τοπικές αρχές στο Ηνωμένο Βασίλειο και πρακτορεία.
- Ο περιβαλλοντικός οργανισμός [Legambiente Turismo](#), εργάζεται από κοντά με τουριστικούς προορισμούς στην Ιταλία και συντονίζει μαζί τους τα κριτήρια. Πιστοποιεί διαδικτυακά, ξενοδοχεία, κατασκηνώσεις, ξενώνες, εστιατόρια, τουριστικά γραφεία και αγροτουριστικές φάρμες.

Ανακαλύψτε και άλλες εθνικές σημάσεις στον ιστότοπο <http://www.greentourism.eu/en/GreenLabel/IndexPublic>

Πρόσθετα σε αυτά τα πρότυπα και τις σημάσεις, παρέχονται μερικές κατευθυντήριες γραμμές από διάφορους οργανισμούς που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Για παράδειγμα:

- [DestiMED Project](#) Ένας οδηγός που σχεδιάζει και προωθεί δραστηριότητες οικολογικού τουρισμού και μετρά τις επιπτώσεις τους σε προστατευόμενες περιοχές της Μεσογείου/
- Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης EUROPARC παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για τουριστικούς προορισμούς ([Guidelines for tourism destinations](#)) σε προστατευόμενες περιοχές.

2. Μάθημα- Σεβασμός προς την τοπική παραδοσιακή αρχιτεκτονική

ΔΙΑΤΗΡΗΣΤΕ ΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΑΣ

φωτογραφία: Mediterranean Centre of Environment

Η τοπική αρχιτεκτονική είναι ίσως μία από τις σημαντικότερες πηγές πληροφόρησης που μας επιτρέπει να κατανοούμε και να ερμηνεύουμε τις ιδέες, τις αντιλήψεις, τις παραδόσεις, τα έθιμα και τα συστήματα πεποιθήσεων, τις οικογενειακές, διαπροσωπικές και γειτονικές σχέσεις σε μια κοινότητα.

Η αρχιτεκτονική επίσης αποκαλύπτει ορισμένα στοιχεία για το φυσικό περιβάλλον στο οποίο διαβιούν οι άνθρωποι: τα υλικά που χρησιμοποιούνται στις παραδοσιακές οικοδομές σχετίζονται με την τοπική γεωλογία, τα εδάφη, την χλωρίδα ή τα καιρικά φαινόμενα.

φωτογραφία: Mediterranean Centre of Environment

Το υφιστάμενο αρχιτεκτονικό μοτίβο μιας περιοχής μπορεί να παρέχει μια καλή εκκίνηση για τον σχεδιασμό νέων κτιρίων και χώρων ή για εργασίες αναπαλαίωσης. Η ενσωμάτωση μοτίβων από τοπικές κατασκευές στην δομή

σύγχρονων κτιρίων μπορεί να τους προσδώσει σαφή ταυτότητα, και να τα εντάξει μέσα στο τοπικό περιβάλλον καθώς και να συνεισφέρει στην διατήρηση της τοπικής τεχνογνωσίας και των κατασκευαστικών τεχνικών.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η UNESCO έχει ήδη αναγνωρίσει ορισμένες κατασκευαστικές τεχνικές ως μέρος της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας. Για παράδειγμα, μπορείτε να μάθετε για την [τέχνη της ξηρολιθιάς](#), στην Κροατία, την Κύπρο, την Γαλλία, την Ελλάδα, την Ιταλία, την Σλοβενία, την Ισπανία και την Ελβετία.

φωτογραφία:: Hrvatski fotosavez

Οι παραδοσιακές τεχνικές και τα υλικά δόμησης αποτελούν μέρος της τοπικής δομικής παράδοσης και μπορούν να μας διδάξουν πολλά για τον εξαερισμό και την μόνωση, για την ενσωμάτωση των κτιρίων στο τοπίο, για την δική μας σχέση με τα φυσικά υλικά, και άλλες γνώσεις που συνεισφέρουν στον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την κατασκευή.

Τα μνημεία και τα ιστορικά κτήρια είναι μέρος της πολιτιστικής μας παράδοσης και ωφελούνται από μία ικανοποιητική προστασία (νομικά μέτρα). Αναφερόμαστε σε πιο συνηθισμένα και μικρότερα κτήρια, αστική ή αγροτική κληρονομιά που αποκαλύπτει έναν τρόπο ζωής, προγονικές κατασκευαστικές τεχνικές προσαρμοσμένες στα χαρακτηριστικά του τοπικού περιβάλλοντος, κλπ.

“ΖΩΝΤΑΝΕΥΟΝΤΑΣ” ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Ένας τρόπος να διατηρηθεί η αρχιτεκτονική κληρονομιά είναι μέσα από έξυπνες ανακαινίσεις και αναμορφώσεις, παρέχοντας νέες χρήσεις των κατασκευών χωρίς να χάνουν τα χαρακτηριστικά και την ταυτότητά τους. Οι ανακαινίσεις μικρών παραδοσιακών κτιρίων για φιλοξενία είναι προτιμότερη από τις νέες κατασκευές.

Ένα γνωστό παράδειγμα σε περιφερειακό επίπεδο είναι το [Albergo Diffuso](#) (ξενοδοχείο): Στην Molise της Ιταλίας, όπου υπάρχουν λίγα αστικά κέντρα με μεγάλα ξενοδοχεία και πολλές αγροτικές περιοχές με εγκαταλελειμμένα κτίρια, αυτά μετατράπηκαν σε ξενώνες και B&B για να φιλοξενούν τουρίστες χωρίς να ενοχλούν το αγροτικό περιβάλλον. Ακατοίκητα μικρά ιστορικά και αγροτικά κέντρα ανακτήθηκαν και χρησιμοποιούνται για τουριστική φιλοξενία με σημαντική θετική οικονομική επίπτωση στις τοπικές κοινότητες. Αυτή η μορφή φιλοξενίας ενισχύει την φιλοξενία στις ιστορικές πόλεις και στα αγροτικά κέντρα της περιφέρειας και διατηρεί τα παραδοσιακά σπίτια.

Πολυάριθμες ανεξάρτητες πρωτοβουλίες κινούνται σε αυτή την κατεύθυνση. Ανακαλύψτε πώς ένας παλιός παραδοσιακός σιτοβολώνας, ένα *hórreos* – που συναντάται στην Βορειο-δυτική Ισπανία και την Βόρεια Πορτογαλία από το 13ο αιώνα, κατασκευασμένος από πέτρα και ξύλο, μπορεί να μεταμορφωθεί σε ένα μικρό καλοκαιρινό εξοχικό για επισκέπτες (ανακαλύψτε την εμπειρία στο [βίντεο](#): Την δεκαετία του 1980, ο πατέρας του Pedro ένωσε δύο *hórreos* για να δημιουργήσει ένα μικρό καλοκαιρινό εξοχικό για την οικογένεια. Τώρα ο Pedro το ενοικιάζει σε τουρίστες).

Οι χώροι κληρονομιάς μπορούν να αποκτήσουν νέες, ανάμεικτες και εκτεταμένες χρήσεις. Σαν αποτέλεσμα, η κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική αξία τους αυξάνεται, ενώ η πολιτιστική σημασία τους ενισχύεται.

Τα πλεονεκτήματα της προσαρμοσμένης χρήσης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς αναδεικνύονται στις παρακάτω εκτιμήσεις:

- Πολιτιστικές πτυχές: Διατηρώντας την κληρονομιά μας, η προσαρμογή σε νέες χρήσης μπορεί να βοηθήσει στην διατήρηση και ενίσχυση των παραδόσεων και της ιστορίας και να παρέχει προοπτικές για το μέλλον.
- Κοινωνικές πτυχές: επαναχρησιμοποιώντας κλειστά ή υποβαθμισμένα κτίρια, η προσαρμογή σε νέες χρήσεις της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς μπορεί να κινητοποιήσει νέες κοινωνικές δυναμικές στις γειτονικές περιοχές.
- Περιβαλλοντικές πτυχές: η επαναχρησιμοποίηση της κληρονομιάς μας μειώνει την κατανάλωση κατασκευαστικών υλικών, εξοικονομεί ενέργεια και περιορίζει την επέκταση των πόλεων. Συχνά προσφέρει την δυνατότητα για εργασίες ενεργειακής εξοικονόμησης, επιφέροντας καλύτερη απόδοση, κλιματική προστασία, και υγιεινότερο εσωτερικό περιβάλλον.
- Οικονομικές πτυχές: η επαναχρησιμοποίηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς μας μπορεί να συνεισφέρει στην ελκυστικότητα του προορισμού μας. Νέες λειτουργίες κινητοποιούν νέους χρήστες. (Δείτε την Συνθήκη για την “Προσαρμοσμένη σε νέες χρήσεις αρχιτεκτονική κληρονομιά: Διατηρώντας και ενισχύοντας τις αξίες της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς μας για τις επόμενες γενιές” – Leeuwarden Declaration, υιοθετήθηκε στα τέλη του 2018 ως συμπέρασμα της Πρωτοβουλίας Ευρωπαϊκού Έτους για την Πολιτιστική Κληρονομιά “Κληρονομιά σε μετάβαση”).

φωτογραφία: Lubomir Popiordanov

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Επιλέξτε ενδημικά φυτά που φύονται φυσικά στην περιοχή

Έχουμε μάθει να απομακρύνουμε τα ενδημικά φυτά, συχνά βλέποντάς τα σαν “χορτάρια” και να τα αντικαθιστούμε με φυτά που είναι πιο κοινά στην βιομηχανία φιλοξενίας - φυτά στα οποία θα αναφερόμαστε ως “βιομηχανικά”.

Τα βιομηχανικά φυτά περιλαμβάνουν τους τυπικούς διακοσμητικούς θάμνους και τα πολυετή φυτά που προτιμώνται με βάση την λειτουργία που παρέχουν (φράχτες, εδαφικές επικαλύψεις, κλπ.) και την αισθητική που παρουσιάζουν, ωστόσο όχι με οικολογικά κριτήρια. Παράγονται μαζικά και διανέμονται ευρέως, με τον ίδιο τρόπο όπως και τα καταναλωτικά αγαθά. Ως αποτέλεσμα, τα τοπία, είτε είναι κατοικίες είτε εμπορικές χρήσεις, έχουν τα ίδια φυτά και την ίδια εικόνα, ανεξάρτητα της τοποθεσίας.

Καθώς τα ενδημικά φυτά εξελίχθηκαν για να αναπτύσσονται στις τοπικές συνθήκες, δεν απαιτούν την τροποποίηση της περιοχής ή την αντικατάσταση του χώματος. Δεν χρειάζονται πότισμα πέρα από το πρώτο διάστημα από την φύτευση ή συχνή χημική θεραπεία - δεν απαιτούν λίπανση πέρα από την φυσικά και δεν είναι επιρρεπή στις ασθένειες πολλών επαγγελματικών φυτών.

Αποτελούν επίσης μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς (τοπίο, γαστρονομία, ποτά, παραδόσεις, κλπ.)

Χρησιμοποιείτε την ευκαιρία που σας δίνει ο κήπος για να βάλετε σήμανση στα ενδημικά φυτά και τα αρωματικά βότανα που φυτρώνουν στον κήπο και ενημερώστε του πελάτες για τον τρόπο που χρησιμοποιούνται στην διατροφή και στα ροφήματα, ή στις παραδοσιακές θεραπείες.

3. Μάθημα - Υποστηρίζοντας τοπικά προϊόντα και υπηρεσίες

ΠΡΩΘΗΣΤΕ ΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΦΑΡΜΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ

Υποστήριξη στις τοπικές φάρμες και στους άλλους τοπικούς παραγωγούς σημαίνει πως το φαγητό που τρώτε έχει παραχθεί στην περιοχή σας, τα προϊόντα που αγοράζετε είναι αποτέλεσμα μακρών παραδόσεων και ειδικών τεχνογνωσιών, και πως τα χρήματα που ξοδεύετε για αυτά ευνοούν την τοπική κοινότητα. Όταν τα τρόφιμα, παράγονται, επεξεργάζονται, διανέμονται και πωλούνται στην ίδια περιοχή, περισσότερα χρήματα παραμένουν στην τοπική οικονομία. Ελαχιστοποιώντας τους ενδιάμεσους ανάμεσα στους παραγωγούς και τους καταναλωτές, ένα μεγαλύτερο ποσοστό από τα χρήματα των ντόπιων καταναλωτών για τα τοπικά προϊόντα παραμένει στους αγρότες.

Κατά την διάρκεια των πρόσφατων ετών η προώθηση τοπικών, υγιεινών και οικολογικών τροφίμων χωρίς συντηρητικά έχει αναπτυχθεί. Για τους τουρίστες, η δοκιμή τοπικών προϊόντων είναι τόσο σημαντική εμπειρία όσο η επίσκεψη σε μνημεία. Όταν ένα εστιατόριο αξιοποιεί το πλεονέκτημα της τοπικής παραγωγής και προϊόντων, αυτό μπορεί να τοποθετήσει το εστιατόριο ως “πρέπει να επισκεφθείτε” για την περιοχή.

φωτογραφία Mediterranean Centre of Environment

Στην Ελλάδα, η πρωτοβουλία [Greek Breakfast](#), που αναπτύχθηκε από το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, επιθυμεί να συνδέσει τον γαστρονομικό πλούτο της χώρας με την εμπειρία της φιλοξενίας στα Ελληνικά ξενοδοχεία. Το Ελληνικό Πρωινό, προωθεί την παραδοσιακή κουζίνα της Ελλάδας σε ένα πρόγραμμα που σχεδιάστηκε για να αναδεικνύει τις τοπικές σπεσιαλιτέ και προϊόντα.

Η μεγαλύτερη αξία των τοπικών προϊόντων

Τα τοπικά συστήματα προμήθειας και οι μικρές αλυσίδες διακίνησης βοηθούν επιπλέον το περιβάλλον. Συχνά ενθαρρύνουν την παραγωγή τοπικών ποικιλιών φρούτων και λαχανικών, διατηρώντας την βιοποικιλότητα. Επιπρόσθετα, με το μικρότερο αποτύπωμα άνθρακα από μεταφορές, είναι κλιματικά φιλικά και λιγότερο ενεργοβόρα.

Μερικές απλές προτάσεις μπορούν να προωθήσουν αυτή την προσέγγιση όταν συστήνετε πιάτα ή γεύματα στους επισκέπτες:

- προσφέρετε τοπικό, φιλτραρισμένο ή νερό βρύσης αντί για εμφιαλωμένο.
- επιλέξτε τοπικά προϊόντα από τοπικές φάρμες, και προσφέρετε γεύματα με εποχικά και τοπικά προϊόντα
- προωθήστε αυτές τις παροχές ως συνεισφορά στην επιτυχία της τοπικής οικονομίας.
- ενθαρρύνετε τους επισκέπτες να επισκέπτονται την τοπική αγορά και βεβαιωθείτε πως υπάρχει ισομερές όφελος για όλους τους παραγωγούς. Αυτό μπορείτε να το έχετε προσυμφωνήσει μαζί τους.

ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΤΕ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ, “ΠΡΑΣΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ”

Ωστόσο, κάποιες φορές, “τοπικό” δεν σημαίνει και φιλικό για το περιβάλλον. Είναι σημαντικές και οι συνθήκες στις οποίες παράγεται το προϊόν.

Εάν το προϊόν πρέπει να αναπτυχθεί σε θερμαινόμενο θερμοκήπιο, αυτό μπορεί να σημαίνει ότι προκαλεί περισσότερη βλάβη από το να μεταφερθεί από μία τοποθεσία που φύεται φυσιολογικά!

Οπότε, μην γίνετε υπερβολική αγοράζοντας όλα τα τρόφιμα που χρειάζεστε από την τοπική παραγωγή. Στα κριτήρια επιλογής προσθέστε αυτό της φιλικότητας προς το περιβάλλον.

φωτογραφία Mediterranean Centre of Environment

Είναι καλό να προσθέσετε στα μενού πληροφορίες για τους προμηθευτές σας και να προβάλετε τις σημάνσεις και τα πιστοποιητικά που έχουν απονεμηθεί στα προϊόντα τους. Είναι ένας τρόπος να εκπαιδεύετε τους φιλοξενούμενούς σας σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την παραγωγή τροφίμων και να προωθήσετε τοπικά προϊόντα, αντιπροσωπευτικά της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς. Αποτελεί ένδειξη πως υποστηρίζετε τις τοπικές φάρμες και παραγωγούς που ενδιαφέρονται για το περιβάλλον.

ΔΩΣΤΕ ΑΞΙΑ ΣΕ ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ

Τα χειροτεχνήματα και παραδοσιακές βιοτεχνίες είναι μέρος της άυλης κληρονομιάς και μέρος της τοπικής οικονομίας. Συχνά βασίζονται σε προγονική τεχνογνωσία, αλλά συχνά ενθαρρύνουν καινοτόμες σχεδιάσεις και τεχνικές.

Η κλίμακα των παραδοσιακών βιοτεχνιών, περιορίζεται συνήθως σε μικρές βιοτεχνίες που λειτουργούν από έναν μικρό αριθμό υπαλλήλων με σχέσεις συγγένειας ή γειτονίας.

Η ένταξη χειροτεχνών και τοπικών βιοτεχνιών στα τουριστικά προϊόντα και τους τουριστικούς προορισμούς είναι ένα στοιχείο βιώσιμου τουρισμού. Είναι επίσης ένας τρόπος να αποκαλύπτεται στους επισκέπτες την τοπική αυθεντικότητα μέσα από έργα υψηλής ποιότητας.

Επιπρόσθετα, τα εργαλεία και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην παραδοσιακή βιοτεχνία φέρουν τα ίδια παραδοσιακή τεχνογνωσία και δεξιότητες που θα πρέπει να διατηρηθούν.

4. Μάθημα - Εκπαιδεύστε τους υπαλλήλους σας και ευαισθητοποιήστε τους επισκέπτες σας!

Οι υπάλληλοι και οι πελάτες παίζουν έναν άμεσο ρόλο στην περιβαλλοντική απόδοση των τουριστικών επιχειρήσεων. Επομένως, είναι σημαντικό να συνεργαστείτε μαζί τους για την προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και να ενθαρρύνεται συμπεριφορές βιωσιμότητας.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΤΕ ΤΟΥΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΑΣ ΓΙΑ ΑΥΤΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οι τουρίστες και οι επισκέπτες θα πρέπει να αλλάξουν τις συμπεριφορές τους από “καταναλωτές” σε “προστάτες”. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσα από την καλύτερη πληροφόρηση και διάφορες δράσεις που στέλνουν σαφές μήνυμα αποφεύγοντας ωστόσο τα “ηθικά διδάγματα”.

- Παρέχετε πληροφορίες για περιβαλλοντικά θέματα (έλλειψη νερού, ευαίσθητη βιοποικιλότητα, κλπ.) καθώς και για πολιτιστικούς θησαυρούς στην πόλη/περιφέρεια
- Προωθήστε την προσέγγισή σας για την βιωσιμότητα παρουσιάζοντας σχετικές πληροφορίες στους επισκέπτες
- Εξηγήστε στους επισκέπτες με σαφήνεια την αξία της τοπικής κληρονομιάς, τους κανόνες των προστατευόμενων περιοχών, τα σηματοδοτημένα μονοπάτια, κλπ.,
- Εξηγήστε στους ταξιδιώτες πώς να ακολουθήσουν τοπικές συνήθειες και έθιμα (π.χ. κανόνες για την φωτογραφία, την ένδυση, την διάδραση με τους ανθρώπους, κλπ.),
- Ενθαρρύνετε τους επισκέπτες, με καθοδήγηση ή με την κατάλληλη επικοινωνία, να ακολουθήσουν σηματοδοτημένα μονοπάτια, χωρίς να ενοχλούν την άγρια ζωή και οδηγώντας τους σε μονοπάτια πλούσια σε στοιχεία κληρονομιάς,

- Προωθήστε τοπικές δράσεις διατήρησης του περιβάλλοντος στην περιοχή (για παράδειγμα, καθαρισμοί παραλιών ή περιοχών φυσικής ομορφιάς),
- Συμμετέχετε σε δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για παιδιά σε ένα κοντινό σχολείο (δενδροφυτεύσεις, παρουσιάσεις στην φύση).

Ωστόσο, ο καλύτερος τρόπος να κινητοποιήσετε μια συμπεριφορά υπέρ της βιωσιμότητας, είναι να παρέχετε στους επισκέπτες μία ταξιδιωτική εμπειρία με ουσιαστικό περιεχόμενο, ενεργοποιώντας την περιέργεια, το ενδιαφέρον και την πραγματική σύνδεση των επισκεπτών με την περιοχή στην οποία βρίσκονται (περισσότερα στην Ενότητα 3).

ΠΑΡΕΧΕΤΕ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΑΣ ΤΗΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

φωτογραφία: Mediterranean Centre of Environment

Επιμορφώνοντας το προσωπικό σας για την τοπική παράδοση και για κάθε ιστορία που την πλαισιώνει και που θα μπορούσαν να μοιραστούν, θα τους βοηθήσει να κινητοποιήσουν στους επισκέπτες μία στάση σεβασμού και υποστήριξης προς τα μέρη που επισκέπτονται.

Οι άνθρωποι που εργάζονται στην επιχείρησή σας θα πρέπει να νιώθουν περήφανοι όταν υποστηρίζουν τους φυσικούς και πολιτιστικούς θησαυρούς της περιοχής τους, και ταυτόχρονα, ικανοί για να το κάνουν. Αυτό επίσης θα βελτιώσει τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους και θα ισχυροποιήσει τα κίνητρα και την δυναμική της εργασίας τους.

Πέρα από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα Echo-Tourism, αρκετά άλλα προγράμματα είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο, παρέχοντας υποστήριξη σε διάφορα θέματα. Για παράδειγμα:

- Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του [Global Sustainable Tourism Council tourism](#)
- Το [RISE Travel Institute](#)
- Βιώσιμος Τουρισμός: [Training for Tomorrow](#)

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.